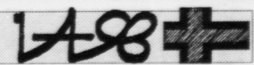

Tjóðveldisflokkurin

27 kvinnur og 5 menn

At hugsa sær, um tingið var mannað við 27 kvinnum og 5 monnum. Tað havi eg mangan hugsað um. Eitt er ið hvussu er vist. Høvdu kvinnur meira vald, varð mangan prioriterað øðrvísi, og ikki at tala um, um tær vóru tjóðveldiskvinnur. Eg fari at leggja stóran dent á viðurskiptini hjá kvinnunum, verði eg vald á ting. Fyrst av øllumugu kvinnurnar fáa betri samskiðir á arbeiðsmarknaðinum

Álvaratos! Vit kvinnur eru helmingurin av fólkinum, og so sita bara 5 kvinnur á tingi. Eingin er í landsstýrinum, og onkur hendinga situr í leiðandi starvi. Í fjølmjóðunum gongur ein ríðil av monnum aftur og aftur. Við somu útbúgving taka vit okkum til takkar við láglønta skrivstovurkrakkin hjá teimum. Sita har so fittar og verja teir móti almenninginum, eisini tá ið teir røkja sína uppgávu sum best ber til, tí teir skulu vera uppi í øllum møguleikum øðrum.

Sama er í vinnulívnum. Har mugu vit kvinnur í fremstu røð. Tað hevði fjøltáttá vinnulív, tí vit høvdu dugað at sæð annað enn fisk, og tað hava vit brúk fyri í øllum málum.

Og so er tað umhvørvið. Tað høvdu vit vart av øllum alvi. Vit hava skyldu at varðveita heimsins reinastu umhvørvi.

Tað eru vit kvinnur, sum ganga við børnunum, eiga tey og fæða tey og eru um tey fyrstu árin og t.d. tá ið tey eru sjúk. Tí eru vit av náttúrligum orsökum frá arbeiði av og á, og tað høttir okkara arbeiðsmøguleikar.

Tí mugu kvinnurnar hava serligar samskiðir, annars seta arbeiðsgevararnir okkum til viks fyri menninar, sama hvussu dugandi vit eru. Eg veit, hvat ið eg tosi um frá royndunum í fakfelagsarbeiði í 12 ár. Menninir geva okkum eingi sersøgd rættindi, teir skipa ikki fyri, so vit kunnu fáa somu trygd í vinnuni sum teir.

Betri barnsbúðartrygd

Eg fari at virka fyri, at settur verður á stovn ein grunnur at gjalda barnsbúðarfarloyvi og sjúkrafarloyvi í sambandi við barnsbúðar fyri allar arbeiðsgevarar, bæði almennar og privatar.

Tað hevði verið stórt bati. Sum formaður í Pedagogfelagnum tók eg stig til, at barnsbúðarfarloyvisgrunnur varð settur á stovn fyri almenna økið. Nógvar tjóðveldiskvinnur á tingi høvdu syrgt fyri, at somu treytir vóru settar privata arbeiðsmarknaðinum, og somuleiðis sjúkrafarloyvi í samband við barnsbúð.

Semiliggj ellisár

Samhaldsfasti eftirløn-

grunnurin skal eisini koma í lag, soleiðis sum hann varð ætlaður. Tað ber ikki til, at verandi ójafni í korunum á ellisárum skal standa við. Allir borgarar í hesum landi eiga at fáa líkindi at leggja frá sær við sóma. Tað skylda vit teimum fyri væl gjørt verk. Og tað er tað sama, um tú hevur verið stjóri ella lágløntur lønartærlur, almennur ella privatur.

Somu lön fyri sam-bærligt arbeiði

Vit kvinnur høvdu eisini syrgt fyri somu lön fyri sam-bærligt arbeiði - eg hugsi um útbúgvingarlongd, ábyrgd og uppgávur. Tá hevði tað ikki longur

verið galdandi, at har sum kvinnur eru, har er valdið ikki, og har sum valdið er, har eru kvinnurnar ikki. Verði eg vald, fari eg at stríðst fyri góðum arbeiðsumstøðum og góðum arbeiðsumhvørvi við avbjóðingum og menningar-møguleikum. Tað skal vera spennandi og stuttligt at gera eitt gott arbeiði.

Soleiðis, høvdu vit kvinnur sett okkara dóm á samfelagsgongdina, og tað hevði sæst aftur allaðaðni í samfelagnum.

Vit hugsa longur enn til lötuna ið er

Tá høvdu eisini fiskastovnar verið røktir, og menninir og börnin høvdu fingið eitt betri samfelag at liva í. Tað eri eg sannførd um, og tað man eisini eitt-hvørt mannfólk sanna, sum nakar maður er í.

Har sum valdið er, eru kvinnurnar ikki, og har sum kvinnurnar eru, har er valdið ikki!

Saman kunnu vit gera nakad við henda ósmiliga ójafna.

Hildur Patursson, valevni Tjóðveldisflokksins

Ár teirra eldru

- ST avgjörði 1992 at 1999 skuldi verða ár teirra eldru. Og avgerðin hjá ST byggir m.a. á, at eldraárið skal verða ein byrjan til og ein liður í royndunum at skapa javnvág millum allar aldursbólkar. Og undirvirkir skriftin undir ár teirra eldru ljóðar: Avegis einum samfelag fyri øllum aldursból-kum.

Lítið er at ivast í, at 1999 verður eitt spennandi ár fyri nógvar gomul, at teirra søk fer at verða bæði væl og virðiliga lýst.

Tó haldi eg, at vit eiga ikki at gloyma stöðuna hjá okkara gomlu anno apríl 1998, og eg trúgvi eisini, at annað og meira enn útlitini til ár teirra eldru 1999 skal til, um okkara eldru skulu fáa eitt virðiligt lív.

Fíggarlig viðurskiptini

Øll gomul fólk eru sjálvsagt ikki í somu stöðu, men hjá nógvum eru fíggarligu viðurskiptini alt annað enn góð. Inntøkan er so lág, sum hon kann vera. Og nógvar fólk sita í alt ov stórum og ov dýrum húsum.

Tjóðveldisflokkurin hevur fyrt í hesum valstríðnum víst á tørvin at hækka lívs-virðini hjá okkara gomlu og sjúku við at veita teimum tænastur, sum fyrirbyrgja óvissu og einsemi. Men flokkurin er sjálvsagt eisini varugur við óhepnu fíggarligu stöðuna hjá mongum fýroyskum pensionisti.

Inntøkan hjá einum fýroyskum pensionisti er helvtin av henni, pensionistar í bæði Danmark og Íslandi fáa. Hartil fáa pensionistar aðrastaðni so nógvar betri samskiðir við ókeypis tænastum ella lækkaðum gjöldum. Tað snýr seg um sjónvarps- og útvarpsgjald, húsa- og biltryggingar, heilivágur og annað. Okkara pensionistar fáa einki ókeypis og gjalda t.d. fulla trygging.

Aðrastaðni er langt síðan komið undir land við útvega pensionistum høgjar og bilagrar íbúðir heldur enn stóru og dýru húsin. Her

heima er tilbútt komið gongd á hetta mál, og er Húsálánsgrunnurin ein týðingarmikil partur í hesi søk.

Tó er stöðan ósvitaliga tann í apríl 1998, at fýroyskir pensionistar hava ein nógvar lægri lívfót enn pensionistar í hinum norðurlendsku londunum. Kanska er lívfóturin hjá størsta partinum av okkara pensionistum meira enn dupult so lágur enn hann er hjá hinum.

Hægri lívfót

Tað er tí mál Tjóðveldisflokksins, at fýroyskir pensionistar skulu stevna inn í ár teirra eldru við einum einum hægri lívfóti. Tað vil siga við hægri pension og munandi lækkaðum kostnaði fyri so at siga allar tænastur. Flokkurin heldur eisini, at enn meiri gongd skal fáast á at byggja íbúðir til pensionistar, tí lánsþeningurin er tøkur í íbúðar- og Húsálánsgrunninum til at byggja fyri tær fyrstu 250 milliónir.

Tjóðveldisflokkurin er greiður yvir, at tað altíð snýr seg um at prioritera við almennum pengum. Um tað so snýr seg um einar Fýroyar í ríkisfelagsskapi ella einar frælsar Fýroyar. Men flokkurin áðanar tað neyðuga í at prioritera okkara gomlu. Og at henda prioritering skal skiljast sum ein liður í royndunum at skapa einar frælsar Fýroyar til eitt samfelag fyri allar aldursbólkar.

Finnur Helmsdal, tjóðveldismaður

Teir trútta um skatt

Teir møðast ikki, fólka-floksmenninir. Serliga ikki Óli Breckmann. Teir trútta niður í fólk, at Tjóðveldisflokkurin - av berari óreinhit - pindi og plágaði fólk við skatti fyri nøkrum árum síðan.

Eg skal gera nakrar viðmerkingar til hesar pástandir.

Átrokandi tiltøk

Í apríl 1993 stakk Fólka-flokkurin í sekkin og ryndi úr Tinganesi. Vit, sum tóku við eftir teir, funnu millum mangt annað órudd eina nýggjorða avtalu við donsku stjórnina um at bota ta fíggarlóg, sum var í gildi, við 60 milljónum alt fyri eitt. Men nakad uppskot um, hvussu henda fólka-floksavtala skuldi fremjast, funnu vit ikki. Tí var neyðugt at finna eina loysn í bráðskundi, og tað gjørdur vit. Ma. var neyðugt at hækka meirvirðisgjaldið tvey prosent - aftrat teimum 23 prosentunum, sum Fólka-flokkurin hevði lagt á saman við Javnaðarflokkinum.

Afturgongdin helt fram, og árið eftir varð aftur neyðugt at finna pening fyri at avmarka undirskotið á fíggarlógini. Framdar

vórðu so hesar loysnir:

Eitt fíggarlognaravgjald upp á 1,9% varð sett í gildi fyri avmarkaða tíð. Tað skuldi bert vera í eitt ár, men landsstýrið, sum kom aftaná, longdi tað, tó lækkað. Fíggarlognaravgjaldið varð tikið av tí vinningi, sum fólk og feløg fingu av innistandandi í fýroyskum peningastovnum. Tá neyðugt var at taka so nógvan inn eyka, var tað ikki meira enn rimiligt, at júst hesi fólk og feløg bóru ein hampiligan part av byrðuni, tí tað vóru jú allir landsins borgarar, sum lögdu rygg til at bjarga teirra innistandandi.

Harafrat varð ein so-nevndur lønhæddarskattur settur í gildi. Henda skatt rinda peningastovnar - ikki einstaklingar og ikki feløg.

Skattastiggin varð eisini broyttur nakad fyri tær hægstu inntøkurnar.

Meirvirðisgjaldið

Hesi nevndu tiltøk góvu umleið 200 milljónir tilsamans.

So kunna vit spyrja, hvadani Fólka-flokkurin hevði tikið hesar 200 milljónirnar, um hann ráddi fyri borgum? Tað er ikki ilt

at fmynda sær. Fólka-flokkurin hevði

- hækkað meirvirðisgjaldið 10-15%, og haraftir hevði hann

- lagt ein sokallaðan løntakaraskatt á fólk, ein tanki, sum teir spældu sær nógvar við. Løntakaraskattur merkir, at eykaskattur skuldi bert leggjast á løntakarar og ongan annan - bert á fiskimenn, arbeiðsmenn, arbeiðskvinnur, starvsfólk, krambúðarfólk og onnur, sum fáa lön og ikki liva av vinningi.

Søru hevur Fólka-flokkurin tó ikki verið, tá talan er um nyskipanir á skatta-økinum. Meirvirðisgjaldið er hansara ogn, og Fólka-flokkurin eigur heili 23% av teimum 25%, sum meirvirðisgjaldið er.

Uppgongutið

Tey tungu tók, sum Tjóðveldisflokkurin saman við øðrum tók í 1993-94, legði lunnar undir ein tryggari fíggar- og búskaparpolitik. Undirskotið á fíggarlógini minkaði heilt nógvar, handils- og gjalds-javnin batnaðu, og tað er hetta, sum saman við natúrgjvnum umstøðum hevur ført til, at vit hava havt uppgongu-

tíð í Fýroyum hesi seinastu árin.

Fólka-flokkurin er sloppin at umsitja uppgongutið. Hvussu væl ella illa hann hevur dugað tað, kann hvørt einstakur gera sær sínar tankar um. Men eitt er vist: Tað er lættari at sita á einum kassa, sum tað ber til at gjalda út av, enn einum skrálltómum kassa.

Finnbogi Ísakson

Munur á at telva og spæla ludo

Óli Breckmann og Jóannes Eidesgaard hava svikið so dyggiliga í bankamálunum, at allikavæl føra teir seg hetostatistisk fram sum onki var hent. Jú tit báðir, nógvar hent - og nógvar fleint, frá danskari síðu.

Aðrenn fólkatingsvalið vistu øll, at Óli Breckmann fór at stuðla eini borgarlígarí danskari stjórni. Hetta spældi honum øll kort av hondini at tæna fýroyskum

áhugamálum, tí ið á stóð eftir tepra úrslitið í danska fólkatingsvalinum. Men Jóannes Eidesgaard, sum sanniliga sat í eini lyklastöðu valkvöldi, hevði illa nokk fingið boðini um at hann var valdur fólkatingsmaður, tá hann bokstavigla bar Nyrup inn á Amalienborg har hann kunnagjörði fyri drotningi, at sosialdemokratiska stjórnin helt fram. Jóannes Eidesgaard

uppdagði sjálvur brólaran longu dagin eftir, men tá var ov seint. Borið fangaði, Nyrup hevði handlað, systurflokkurin í Fýroyum hevði sum ikki eina ferð forert honum kleyvarfrúgv.

Bert spell, at danir altíð sleppa at telva, meðan okkara fýroysku umboð spæla LUDO.

Ólavur Rasmussen, Tjóðveldisflokkurin